

Helse- og omsorgsdepartementet
Krisestab HOD
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.: Covid-19 oppdrag 211
Vår ref.: 20/41653-1
Saksbehandler: Svein Høegh Henrichsen
Hilde Skagestad
Nora Andresen
Dato: 03.11.2020

Svar på covid.19 oppdrag fra HOD 211 om å vurdere tilpasning i karantenereglene for mannskapsbytte

Vedlagt finnes svar på dette oppdraget.

Oppsummering:

- Vi anbefaler unntak fra innreisekarantene i arbeidstiden for å gjennomføre mannskapsbytte
- Det foreslås to negative tester; den siste testen skal tas 3 døgn etter ankomst til Norge
- Personen har full innreisekarantene frem til svar på disse to testene foreligger
- Mannskap i transitt kan forlate Norge i karantenetiden og skal bruke munnbind

Vennlig hilsen

Johan Georg Røstad Torgersen e.f.
direktør

Jon Hilmar Iversen
konsulent

Dokumentet er godkjent elektronisk

Kopi:
FOLKEHELSEINSTITUTTET, Utbrudd @fhi.no

HelseDirektoratet

Avdeling kommunale helse- og omsorgstjenester

Jon Hilmar Iversen

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20

Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

Svar til oppdrag 211 om å vurdere tilpasning i karantenereglene for mannskapsbytte

Innhold

1. Om oppdraget	1
1.1. Oppdragsteksten	1
1.2. Avgrensning og forståelse av oppdraget.....	2
2. Konklusjon	2
3. Bakgrunn – tidligere oppdrag – og nåværende rettslige situasjon	2
4. Enkelte særskilte forhold.....	4
5. Folkehelseinstituttets vurdering	5
6. Helsedirektoratets vurdering	6
6.1. Nærmere om innretningen av unntaket	7
6.1.1 Forslag til forskriftstekst.....	7

1. Om oppdraget

1.1. Oppdragsteksten

"Oppdrag 211 om å vurdere tilpasning i karantenereglene for mannskapsbytte

HOD ber om at Helsedirektoratet i samråd med FHI vurderer vedlagte henvendelse fra Rederiforbundet om endringer i covid-19-forskriften for å kunne foreta mannskapsbytte. Etter covid-19-forskriften § 6 e kan mannskapsbytte gjennomføres etter unntaket for personell i kritisk samfunnsfunksjoner. Det er vanskelig gjennomførbart å følge testregimet etter § 6 c hver tredje dag.

Det bes om en vurdering av om det er hensiktsmessig at denne gruppen reguleres i en egen bestemmelse som gir unntak fra innreisekarantene. Dette vil kunne forhindre at bruken av bestemmelsen for personell i samfunnskritiske funksjoner glir ut, i tillegg til at det vil være mulig å gi tilpassede krav om testing. Det vises til at det er gitt særregler for flypersonell. Det bes om at forslaget til ny bestemmelse vurderes, evt. om det kan gjøres tilpasninger i eksisterende bestemmelser.

Frist: 3. november 2020 kl. 14.

Kontaktperson: Ragnhild Holst raah@hod.dep.no.

1.2. Avgrensning og forståelse av oppdraget

Besvarelsen inneholder ikke vurderinger av innreisereglene etter midlertidig lov om innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen med tilhørende forskrifter. Dette ligger utenfor oppdraget og tilligger ikke Helsedirektoratet (HelseDir) eller Folkehelseinstituttet (FHI).

Etter avklaring med departementet har vi av tidsårsaker avgrenset oppdraget mot omtale av arbeidere som ankommer Norge for å tiltre på offshoreinnretning på kontinentalsokkelen.

Ut over en kort omtale av jurisdiksjon nedenfor har vi ikke gått inn i særskilte forhold vedrørende norsk jurisdiksjon over utenlandske skip i norsk territorium m.m., som eventuelt kan ha betydning for oppdraget. Dette er kompliserte juridiske forhold som ligger utenfor Helsedirektoratets og Folkehelseinstituttets kompetanseområde og vi anbefaler at HOD eventuelt kontakter Sjøfartsdirektoratet vedrørende dette.

På grunn av den korte tidsfristen har vi ikke vært i kontakt med Utenriksdepartementet . Vi har hatt litt kontakt med Sjøfartsdirektoratet, v/Håvard Gåseidnes HGA@sdir.no i forbindelse med oppdraget.

Med mannskapsbytte i Norge, menes påmønstring av mannskap til norsk eller utenlandsk skip som ligger i norsk havn. Det omfatter både skip som skal gå langs norskekysten og skip som skal ut av norsk farvann.

2. Konklusjon

- Vi anbefaler unntak fra innreisekarantene i arbeidstiden for å gjennomføre mannskapsbytte
- Det foreslås to negative tester; den siste testen skal tas 3 døgn etter ankomst til Norge
- Personen har full innreisekarantene frem til svar på disse to testene foreligger
- Mannskap i transitt kan forlate Norge i karantenetiden og skal bruke munnbind

3. Bakgrunn – tidligere oppdrag – og nåværende rettslige situasjon

a) Oppdrag 211 må ses i sammenheng med tidligere oppdrag om sjøfolk. (Oppdrag 149 Om sjøfolk i transitt over Storskog og 175 Kompenserende tiltak for utenlandske sjøfolk i transitt over grensen - Oppfølging av oppdrag 149). Helsedirektoratet vurderer at vi må skille mellom sjøfolk i transitt (trålere i Kirkenes) og de som skal mønstre på for innenlands trafikk (Hurtigruta o.l.). Fra oppdrag 175:

Det sentrale er at sjøfolkene er i transitt og skal reise raskeste vei direkte til skipet, og teste seg ved innreise på testsenteret på grensen. De som ikke er bosatt i Norge, skal kunne dokumentere at de har et egnet oppholdssted hvor de kan oppholde seg i hele karantenetiden eller frem til tidspunkt for utreise. Helsedirektoratet anbefaler ut fra smittevern hensyn at overnatting fortrinnsvis bør være hotell. Her kan kommunen bistå med veiledning i vurderingen av egnet oppholdssted.

I utgangspunktet er det et krav til de som er i innreisekarantene og ikke er bosatt i Norge, at de skal kunne fremvise dokumentasjon på et slikt egnet oppholdssted hvor de kan oppholde seg i hele karantenetiden eller frem til tidspunkt for utreise.

b) I oppdrag 208 levert 3.11.20 er det foreslått følgende:

"Nasjonale tiltak

Tiltak for å begrense importsmitte

- Innføre krav om dokumentasjon på negativ test som er under 72 timer gammel ved ankomst til Norge fra høyendemiske land. Personer som ikke har dette, og som ikke har opphold i Norge vil uten fremvisning av slik dokumentasjon bli bortvist på grensen. Se Danmarks regler: <https://coronasmitte.dk/rejser-ind-i-danmark/nye-krav-ved-indreise-fra-hoejrisikolande>
- Innføre krav om opphold på karantenehotell for de som ikke kan fremvise dokumentasjon på fast bopel i Norge eller dokumentasjon på at arbeidsgiver stiller med karantenested som tilfredsstillers forskriftens krav (enerom). Plikt til å oppholde seg der i ti dager. Dette gjelder også reisende for høyendemiske land.
- Test på dag 1 eller 2 etter ankomst på karantenehotell, deretter test 2 på dag 6-7 for reisende fra høyendemiske land
- Krav om dokumentasjon på negativ test som er under 72 timer gammel for personer som kommer fra mellomendemiske land,. Pliktig testing på teststasjon ved ankomst dersom bevis for negativ test ikke kan fremlegges, for øvrig gjelder § 6 c."

Hovedregelen om 10 døgns innreisekarantene

Hovedregelen er at personer som ankommer Norge fra et område med karanteneplikt som fastsatt i vedlegg A, skal i karantene i 10 døgn. Dette følger av covid-19-forskriften § 4 bokstav a.

Innholdet i innreisekarantenen

Personer i innreisekarantene skal oppholde seg i eget hjem eller på annet egnet oppholdssted, og kan kun oppholde seg utenfor hjemmet eller oppholdsstedet hvis de kan unngå nærkontakt med andre som de ikke bor sammen med. Med nærkontakt menes kontakt med andre personer med mindre enn to meters avstand i mer enn 15 minutter, direkte fysisk kontakt eller direkte kontakt med sekreter fra andre personer.

I karantenetiden kan personen ikke være på arbeidsplass der også andre personer oppholder seg, på skole eller i barnehagen. Det er ikke tillatt å bruke offentlig transport.

De som kommer til Norge og er i innreisekarantene, kan likevel bruke offentlig transport fra flyplassen, havnen eller lignende ankomststed til karantenestedet. Personer som forlater Norge i karantenetiden kan benytte offentlig transport under utreisen. De som er over 12 år, skal bruke munnbind.

De som er i innreisekarantene og ikke er bosatt i Norge, skal kunne dokumentere at de har ett egnet oppholdssted hvor de kan oppholde seg i hele karantenetiden eller frem til tidspunkt for utreise.

Dette følger av covid-19-forskriften § 5 første, andre og fjerde ledd.

Unntaket fra innreisekarantene for arbeidsreisende ved testing etter § 6 c

Unntaket fra innreisekarantene for arbeidsreisende ved testing etter § 6 c ble nylig strammet inn. Etter innstrammingene lyder bestemmelsen slik:

"Personer som er bosatt i EØS eller Sveits og som kommer til Norge for å utføre arbeid eller oppdrag, er unntatt fra innreisekarantene i arbeidstiden dersom de

a. har testet negativt for SARS-CoV-2 etter ankomst til Norge

b. testes hver tredje dag i 10 døgn etter ankomst til Norge

c. har opphold på enerom i de ti første døgnene i Norge

d. ikke i løpet av de siste 10 døgnene før de kommer til Norge har oppholdt seg i områder med særlig høyt smittenivå, jf. vedlegg B.

Bruk av unntaket i første ledd organiseres, gjennomføres og finansieres av arbeids- eller oppdragsgiveren i Norge.

Ved positiv test skal personen i isolering, jf. § 7, og arbeids- eller oppdragsgiver skal varsle kommunen.

Unntaket gjelder også personer som er bosatt i Norge og som returnerer fra arbeid eller oppdrag utført i EØS eller Sveits. Første ledd bokstav c gjelder likevel ikke."

Innstrammingene har ført til at unntaket har blitt vanskelig å bruke for sjøfolk som ankommer Norge for å arbeide på skip. Utfordringene knytter seg til at personer fra tredjeland utenfor EØS-området og Sveits, og som i løpet av de siste 10 døgnene før de kommer til Norge har oppholdt seg i områder med særlig høyt smittenivå etter vedlegg B, ikke lenger kan få unntak ved testing. Regimet med testing hver tredje dag er også vanskelig å gjennomføre for personer som skal tiltre arbeid på skip.

Unntaket fra innreise- og smittekarantene for personell i kritiske samfunnsfunksjoner etter § 6 e

Personer som er strengt nødvendige for å kunne opprettholde forsvarlig drift av kritiske samfunnsfunksjoner eller ivareta befolkningens grunnleggende behov, herunder personer som gjennomfører vare- og passasjertransport, er unntatt fra karantene i arbeidstiden.

Unntaket kan kun benyttes i tilfeller hvor det er strengt nødvendig for å sikre forsvarlig drift av virksomheten eller hvor det ikke er tid til å gjennomføre testregime etter vilkårene i § 6 c. Unntak fra smittekarantene kan kun benyttes i tilfeller hvor det er nødvendig for å unngå fare for liv og helse. Arbeids- eller oppdragsgiver plikter å planlegge driften av virksomheten slik at bruken av unntaket i første ledd i størst mulig grad unngås.

Regjeringen har utarbeidet en [liste over kritiske samfunnsfunksjoner](#). I tillegg til at den virksomheten personellet arbeider for skal være en samfunnskritisk funksjon eller ivareta befolkningens grunnleggende behov, skal personellens arbeid være strengt nødvendig for å kunne opprettholde forsvarlig drift. Forsvarlig drift av en kritisk samfunnsfunksjon vil ikke være det samme som normal drift av kritisk samfunnsfunksjon. Dette fremgår av [revidert rundskriv om karantene ved ankomst til Norge \(I-3/2020\)](#).

Unntaket for personell i kritiske samfunnsfunksjoner kan være aktuelt å vurdere for personer som skal gjennomføre mannskapsbytter. Som det fremgår er imidlertid § 6 e et strengt unntak som forutsetter konkrete vurderinger.

4. Enkelte særskilte forhold

Jurisdiksjon om bord på utenlandske skip

Alle skip i overflatestilling kan seile i Norges sjøterritorium. I farvannet som ligger innenfor grunnlinjen, har Norge full jurisdiksjon. Grunnlinje angir innen havrett en kyststats avgrensning mot havet, en sammenhengende linje rundt kysten som dannes av grunnlinjene. Likevel, ut fra prinsipper om resiprositet, vil Norge være tilbakeholdne med å innføre særlig norske krav for utenlandske skip som seiler i det indre farvannet eller anløper norsk havn. I det øyeblikket skipet er ankret opp på sikker plass eller fortøyd ved kai, vil skipet måtte forholde seg til norske lovkrav som regulerer aktiviteter utenfor skipet – altså slike som f.eks. å gå i land.

Internasjonalt om mannskapsbytte

IMO - Den internasjonale sjøfartsorganisasjonen - er FNs spesialiserte byrå med ansvar for sikkerhet og sikkerhet ved skipsfarten. De ulike skipsfartsinteressene har sammen utarbeidet protokoller som anbefales brukt når sjøfolk skal reise fra sine hjemsted til skip hvor de har sitt arbeid og motsatt – se International Maritime Organization (IMO) CL 4204 Add.14 og CL 4204 Add.24.

5. Folkehelseinstituttets vurdering

Innstrammingen i muligheten for å gjøre unntak fra karanteneplikten i Covid-19 forskriften medfører at arbeidsreisende fra områder med svært høy smitteforekomst (i praksis nesten hele verden) ikke lenger kan unntas innreisekarantene i arbeidstiden etter første negative test.

Innstrammingen ble gjort i forbindelse med en rask økning i smittetallene siste par uker, med særlig økning i importsmitte knyttet til kortere arbeidsoppdrag i Norge.

Innstrammingen rammer enkelte sektorer hardt. Det forventes at mange sektorer som er avhengig av utenlandsk arbeidskraft vil ønske egne unntak.

Vi har forståelse for at det er behov for å se på reglene for mannskapsbytte i skipsfarten for å holde viktige hjul i gang. Disse bedriftene opererer i internasjonale farvann med til dels internasjonalt mannskap.

Samtidig er det smittevernfare ingen grunn til å anta at mannskap på skip er mindre smitteutsatte enn andre tilreisende fra andre land. Dette er i motsetning til flypersonell som ofte har base i Norge, og kun har kortere opphold på flyplasser og i transitt i andre land. Flypersonell er dermed ikke like smitteutsatte som andre tilreisende. Grunnen til at de er gitt egne unntaksbestemmelser er altså at de er mindre smitteutsatte, ikke at de har større behov for å få unntak. Det bør følgelig ikke være de samme unntaksbestemmelsene for mannskap på skip som det er for flypersonell.

Rederiforbundet foreslår selvmonitorering i hjemlandet. Febermåling osv. i perioden før ankomst til Norge vil ha liten effekt for eventuelt smittsomhet i Norge. Da ville det ha større effekt om de kunne gjennomføre karantene før ankomst, men dette vil være vanskelig å kontrollere at gjennomføres som tiltenkt.

Det vil redusere risikoen om arbeidsreisende tar test før avreise til Norge (for eksempel innen 72 t før ankomst). Det kan hindre at de som evt. har positiv test ikke reiser til Norge, og dermed avhjelpe smittesporingsarbeidet i Norge og redusere risiko for smitte innad i gruppa under reise og de første dagene i Norge. Smitte kan imidlertid også skje på veien hit, og en slik test vil derfor ikke kunne erstatte test tatt i Norge og karantene etter ankomst.

For å muliggjøre mannskapsbytte kan man vurdere et alternativ til karantene med jevnlig testing, også for reisende fra områder med svært høy smitteforekomst, i tråd med andre unntak som i dag gis. Til sjøs / offshore kan imidlertid jevnlig testing være vanskelig å gjennomføre.

Som et alternativt regime som kan brukes ved mannskapsbytte til sjøs er følgende:

- Test tatt senest 72 t før avreise eller ved ankomst.
- Test tre døgn etter ankomst, karantene på egnet sted (også i arbeidstid) frem til negativt prøvesvar foreligger.
- Fritidskarantene (på egnet sted) i det som gjenstår av 10 døgnperioden etter ankomst
- Opplegget forutsetter at det ligger til rette for at avstand opprettholdes i arbeidstida og at karantene (også fritidskarantene) gjennomføres på egnet karantenested.

Personer som er i karantene kan forlate landet, eller være i transitt her, så fremt det gjøres i tråd med gjeldende råd om blant annet å holde avstand, benytte munnbind og ta raskeste vei.

På lenger sikt bør det utformes alternative test- og karanteneregimer som kan benyttes av flere grupper når karantene på 10 dager ikke kan gjennomføres. Når antigen hurtigtester kommer i bruk, vil disse sannsynligvis også kunne brukes offshore.

6. Helsedirektoratets vurdering

Helsedirektoratet støtter Folkehelseinstituttets vurderinger slik de kommer til uttrykk ovenfor.

Vi vil likevel påpeke at det ikke er gitt at alle sjøfolk som skal foreta mannskapsbytte vil trenge et slikt unntak fra innreisekarantene for å foreta mannskapsbytte. I oppdrag 149 om sjøfolk i transitt over Storskog la vi til grunn at innholdet i innreisekarantenen kunne overholdes for sjøfolk i transitt. Vi la også til grunn at innreisekarantenen kunne avbrytes for videre utreise fra Norge. Vi skrev at

"Dersom personene må overnatte underveis, bør dette skje på et forhåndsbestilt overnattingssted og gjennomføres i tråd med krav og anbefalinger gitt for karantene. Det vises her også til covid-19 forskriften § 5 annet ledd. Det presiseres at personene har innreisekarantene og at overnatting på bestemmelsesstedet dermed må skje i tråd med krav for karantene. Det er viktig å påse at karantene gjennomføres på et egnet sted og at alle som er i karantene ikke har kontakt med hverandre. Dette betyr i praksis at personer i karantene må ha eget rom med eget bad og toalett. Personer i karantene kan gå ut av rommet, men må da passe på å holde avstand til andre. Grunnen til dette er at kontakt innad mellom de som er i karantene, eller deling av rom og fasiliteter, gir mulighet for spredning i karanteneprosessen og kan medføre at enkelte utvikler sykdom og blir smitteførende etter at karantenen er avsluttet."

I oppdrag 175 om kompenserende tiltak for utenlandske sjøfolk i transitt over grensen la vi til grunn at

"Det sentrale er at sjøfolkene er i transitt og skal reise raskeste vei direkte til skipet, og teste seg ved innreise på testsenteret på grensen. De som ikke er bosatt i Norge, skal kunne dokumentere at de har et egnet oppholdssted hvor de kan oppholde seg i hele karantenetiden eller frem til tidspunkt for utreise. Helsedirektoratet anbefaler ut fra

smittevernhensyn at overnatting fortrinnsvis bør være hotell. Her kan kommunen bistå med veiledning i vurderingen av egnet oppholdssted. I utgangspunktet er det et krav til de som er i innreisekarantene og ikke er bosatt i Norge, at de skal kunne fremvise dokumentasjon på et slikt egnet oppholdssted hvor de kan oppholde seg i hele karantenetiden eller frem til tidspunkt for utreise."

Vurderingene foretatt i oppdragene kan i utgangspunktet være aktuelt også ved mannskapsbytter i andre deler av landet. Det kan dermed oppstilles et skille mellom sjøfolk i transitt og de som skal mønstre på for innenlandsk trafikk.

Det er imidlertid viktig å være oppmerksom på at innholdet i innreisekarantenen ble endret den 14. september. Nå fremgår det uttrykkelig at det ikke er tillatt å være på arbeidsplass der også andre personer oppholder seg. En aktuell problemstilling er dermed om skipet eller båten som sjømennene skal mønstre på kan sies å være en arbeidsplass der også andre personer oppholder seg. Det kan derfor være behov for å presisere forholdet til § 5.

En annen problemstilling gjelder jurisdiksjon på utenlandske skip. Det er ikke gitt at vi kan gi regler som regulerer forholdene på utenlandske skip. Som det fremgår i avgrensningskapittelet har verken Helsedirektoratet eller Folkehelseinstituttet tilstrekkelig kompetanse på dette området. Vi anbefaler derfor at departementet går i dialog med for eksempel Sjøfartsdirektoratet.

6.1. Nærmere om innretningen av unntaket

Vi anbefaler en egen unntaksbestemmelse i ny § 6 X.

Etter §§ 6b og 6 c er arbeids- eller oppdragsgiver ansvarlig for organisering, gjennomføring finansiering av testingen. Det kan eventuelt vurderes om det kan være aktuelt å gi en tilsvarende bestemmelse ved karanteneunntak for sjøfolk som skal gjennomføre mannskapsbytter. Det er imidlertid ikke gitt at personene som skal foreta mannskapsskifte i Norge har en arbeids- eller oppdragsgiver i Norge. Agentene kan være en mulig aktør her.

I følge fellesregelen i § 6 skal personer som er unntatt karanteneplikt etter §§ 6a til 6e så langt som mulig unngå nærkontakt med andre som de ikke bor sammen med. Videre fremgår det at unntaket fra karanteneplikt opphører dersom personen utvikler akutt luftveisinfeksjon med feber, hoste eller tung pust eller vurderes av lege som mistenkt smittet av SARS-CoV-2. Vi anbefaler at fellesregelen i § 6 også gjelder for personer som er unntatt innreisekarantene etter ny § 6 x, jf. nedenfor. Dette vil kreve en endring i § 6 slik at ordlyden utvides til å omfatte ny § 6 x.

Forslag til forskriftstekst forutsetter at fritidskarantene gjennomføres på egnet sted i det som gjenstår av 10 døgnsperioden etter ankomst.

6.1.1 Forslag til forskriftstekst

§ 6x. Særskilte regler for arbeidstakere som ankommer Norge for å mønstre på fartøy i norsk havn

Arbeidstakere som ankommer Norge for å mønstre på fartøy i norsk havn er unntatt innreisekarantene i arbeidstiden dersom de:

- a. har testet negativt for SARS-CoV-2 senest 72 timer før avreise eller etter ankomst til Norge, og
- b. har testet negativt for SARS-CoV-2 tre døgn etter ankomst til Norge.

Arbeids- eller oppdragsgiver [eller noen andre] er ansvarlig for organisering, gjennomføring og finansiering av test i Norge.

Ved positiv test skal personen i isolering, jf. § 7, og arbeids- eller oppdragsgiver skal varsle kommunen.

Denne bestemmelsen gjelder ikke for kystcruise.

[Denne bestemmelsen medfører ingen innskrenkninger i adgangen til å benytte øvrige unntaksbestemmelser i forskriften.]

Helseminister Bent Høie

Kopi:
Statsministerens kontor
Nærings- og fiskeridepartementet
Utenriksdepartementet
Justisdepartementet

Deres ref. Arkiv / Saksnr. Oslo
29. oktober 2020

Innreisekarantene ved arbeidsreiser - behov for raskt å etablere et regelverk for sjøfolk

Det vises til endringene i covid-19-forskriften av 27. oktober 2020. Endringene har ikke vært på høring.

De nye reglene innebærer en kraftig skjerpning i adgangen til å foreta mannskapsskifter i Norge. Vi antar at dette er utilsiktet, og vil med dette be om at departementet snarest gjenoppretter adgangen til å foreta mannskapsskifter i Norge i tråd med føringene i IMOs retningslinjer.

Sjøtransport er helt nødvendig for å opprettholde livsnødvendige forsyningskjeder og har under koronapandemien hatt særlig oppmerksomhet både nasjonalt og internasjonalt. I forståelse med sektormyndighetene har næringen frem til 15. september ansett sentrale grupper av sjøfolk for å være samfunnskritisk personell med unntak for karanteneplikt i arbeidstiden. De norske reglene og retningslinjene har fungert godt, og i stor utstrekning dannet mønster for reguleringer i andre land og internasjonalt. Fra 15. september ble unntaket knyttet til kritiske samfunnsfunksjoner omgjort til en snever sikkerhetsventil, samtidig som det ble innført en generell adgang for alle arbeidsreisende til å arbeide etter én negativ koronatest.

De nye endringene i covid-19-forskriften medfører nå som hovedregel ubetinget 10 dagers innreisekarantene for sjøfolk som ankommer Norge for å tiltre arbeid på skip. For de som kommer fra land som fremdeles er omfattet av unntaket i § 6c vurderes vilkåret om testing hver tredje dag som umulig å oppfylle om bord. Unntaket vil derfor ikke lenger ha noen praktisk betydning for arbeidstakere på fartøy. Med dette innfører man mer restriktive regler for denne næringen enn det som på noe tidligere tidspunkt har vært gjeldende. De nye reglene strider også mot EU og IMOs råd for å sikre mannskapsskifte;

- Bestemmelsene strider med EU kommisjonens anmodning om å tillate mest mulig uhindret bevegelse av transportarbeidere på tvers av grenser, jf. C (2020) 1897 final

- Norges regler går nå på tvers av den oppdaterte IMO-protokollen for mannskapsbytte (som Norge er co-sponsor på) og som behandles i IMOs Maritime sjø sikkerhetskomite (MSC) neste uke. I IMO-protokollen anbefales det at medlemslandene for sjøfolk skal:

“4.1.6 Give serious consideration to exempting seafarers from any isolation or quarantine measures that might be applicable to other passengers arriving by aircraft from other countries, taking account of the recommendation included with IMO Circular Letter No.4204/Add.6 to “designate professional seafarers and marine personnel, regardless of nationality when in their jurisdiction, as “key workers” providing an essential service”, and any special measures being implemented by the Company and/or alternative measures that might be agreed between the Company and the relevant authorities. This could be on the basis of the following:

> 1. seafarers in transit to join a ship, which have shown no evidence of symptoms, and have maintained twice-daily temperature records, should present no higher risk of becoming infected with the coronavirus (COVID-19), or infecting other persons in the country, if – where practicable – they can proceed directly to their ship; and 2. seafarers required to transfer to and stay at a hotel, temporary accommodation, etc. for an extended period, for isolation or quarantine, may have more occasion to interact with other persons than if permitted to proceed directly to their ship in the seaport.”

Under dagens regler må mannskapsbytte for sjøfolk vurderes under de generelle unntaksreglene for arbeidsreiser. En har ved flere anledninger siden reglene kom i mars erfart at sjøfolk rammes av endringer i regelverket som er begrunnet i smittepress fra generelle arbeidsreisende og arbeidsinnvandrere til norsk fastland.

Vi mener at det er et sterkt behov for en egen, tilpasset bestemmelse for sjøfolk og at en rekke hensyn taler for dette:

- Opprettholdelse av sjøtransport er avgjørende viktig for forsyningslinjer (mat, medisiner, drivstoff mv)
- Skipsfarten er global og avhengig av at både skipene kan anløpe havn og at sjøfolkene kan få avløsning
- Skipsfarten må forholde seg til både nasjonale og internasjonale regler og er på grunn av sin globale natur avhengig av utstrakt internasjonal koordinering
- Norge må som sentral skipsfartsnasjon gå foran med et godt eksempel og lojalt innrette seg etter de retningslinjer og anbefalinger man ellers arbeider for internasjonalt (ref. nevnte IMO-protokoll)
- I internasjonale fora har Norge fremhevet viktigheten av at verdenssamfunnet adresserer de utfordringer man har med mannskapsskifter. Statsministeren har i sin tale i FNs generalforsamling og flere ganger i mediene tatt ordet for at sjøfolk skal bli vurdert som samfunnskritiske ("key workers"), at man må tilrettelegge for mannskapsbytte og inkorporere anbefalingene i IMO-protokollen
- Den norske innstramningen er i strid med tydelige signaler fra EU kommisjonen om viktigheten av at statene legger til rette for å holde transportsystemene i gang, jf. COM (2020) 685 Final.

Det understrekes at ønsket om endring ikke gjelder de særskilte bestemmelsene for mannskap til kystcruise som er etablert forskriftens § 11.

Behovet for tilpasninger i covid-19-forskriften bør løses gjennom en spesialbestemmelse som hensyntar IMO-protokollen. Vi foreslår at man inntar en ny § 6g som lyder:

§ 6g. Særskilte regler for arbeidstakere som skal tiltre tjeneste på skip i norsk havn mv., jf. IMO-sirkulære nr. 4204 om mannskapsbytte

Arbeidstakere som ankommer Norge for å tiltre tjeneste på skip i norsk havn eller offshoreinnretning på kontinentalsokkelen er unntatt innreisekarantene når de:

- a. har gjennomført selvmonitorering i 7 dager før avreise fra avreisested, i tråd med IMO-sirkulære No. 4204 vedlegg B,
- b. har blitt testet for SARS-CoV-2 før avreise til Norge med negativt testresultat innen 72 timer før ankomst,
- c. er feberfri og uten symptomer på luftveisinfeksjon under hele reisen, og
- d. har testet negativt for SARS-CoV-2 etter ankomst til Norge

Nærmere prosedyrer for gjennomføring, rapportering og dokumentasjon av gjennomførte tiltak iht. første ledd a-c skal innarbeides i sikkerhetsstyringssystemet etter skipssikkerhetsloven § 7.

Arbeidsgiver er ansvarlig for organisering og finansiering av test i Norge.

Denne bestemmelsen gjelder ikke for kystcruise.

Denne bestemmelsen medfører ingen innskrenkninger i adgangen til å benytte øvrige unntaksbestemmelser i forskriften.

Vi mener det er uproblematisk å innføre en slik bestemmelse. Rederi- og offshorenæringen er underlagt et strengt regelverk for helse, miljø og sikkerhet, og er en sektor med velutviklet risikoforståelse- og håndtering. Norske rederier har utviklet gode rutiner for å forebygge, avdekke og unngå smitte om bord. Som samfunnskritisk næring har man holdt hjulene i gang gjennom hele koronapandemien og opparbeidet seg lang erfaring med forebyggende smittevern både i forbindelse med mannskapskifte og om bord. De relativt få smittetilfeller som har forekommet om bord på skip og rigger har ikke medført smitteoverføring til andre om bord.

Rundt 400 000 sjøfolk globalt er om bord og venter på avløsning. Mange av disse har stått om bord vesentlig lengre enn det som opprinnelig var planlagt. På grunn av summen av nasjonale smitte og innreiserestriksjoner samt mangel på internasjonale flygninger er det lite bedring i sikte.

Den situasjonen som har oppstått etter forskriftsendringene av 27. oktober er svært krevende for næringen og kan føre til at enkeltrederier ikke ser seg i stand til å gjennomføre mannskapsbytter i Norge. Dette kan få store konsekvenser både for vareflyt og for aktiviteten på norsk sokkel. Dette vil vanskeliggjøre videre arbeid og promotering av IMO-løsningene som Norge har gått i bresjen for, noe som er svært uheldig.

Vi håper at helseministeren vil bidra til at man raskt får etablert en særskilt løsning for sjøfolk i covid-19-forskriften.

Med hilsen
Norges Rederiforbund

Harald Solberg
(sign)